

18. apríl 2002

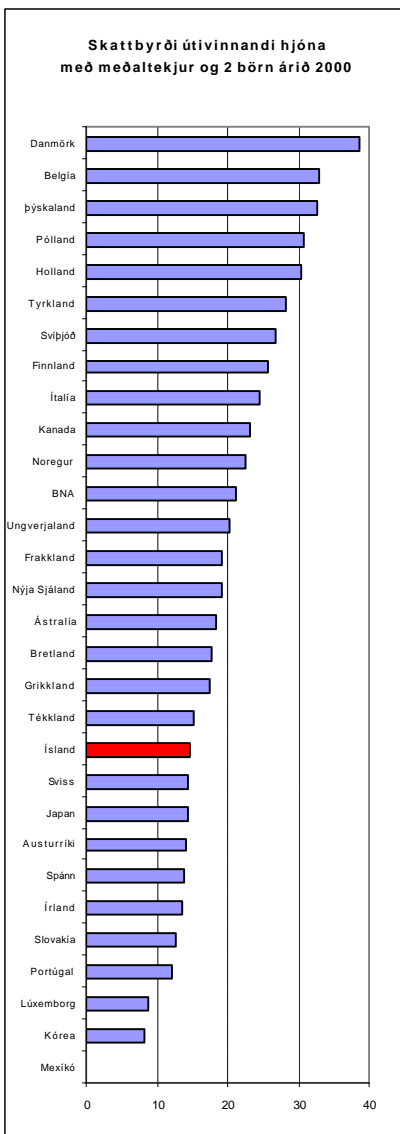
Skýrsla OECD um skattbyrði heimilanna

Samkvæmt nýrri skýrslu OECD er skattbyrði tekjuskatta einstaklinga óvfiða lægri en á Íslandi. Þetta á sérstaklega við um fjölskyldur með börn, en skattbyrði einstaklinga er einnig vel undir meðallagi OECD-ríkjanna.

Í skýrslunni er skattbyrðin reiknuð fyrir átta mismunandi fjölskyldugerðir, eða barnlausa einstaklinga, einhleypa foreldra og hjón með og án barna. Sömuleiðis eru tekin dæmi af mismunandi tekjum, bæði undir og yfir meðallagi. Miðað er við álagningu tekjuskatta að teknu tilliti til framlags einstaklinga í lífeyrissjóði og greiðslu barnabóta.

Útreikningarnir sýna að Ísland er í 26.-30. sæti af 30 aðildarríkjum OECD í fimm tilvikum af átta og í 18.-20. sæti í hinum þremur tilvikunum (sjá töflu). Þar kemur m.a. fram að skattbyrðin eykst í takt við hækkandi tekjur sem eðlilegt er miðað við uppbyggingu tekjuskattkerfisins hér á landi. Jafnframt greiða barnafjölskyldur almennt lægri skatta vegna áhrifa barnabóta. Einstæðir foreldrar eru einnig í mörgum tilvikum með neikvæðar greiðslur á þennan mælikvarða, ekki einungis hér á landi heldur einnig í mörgum öðrum OECD-ríkjum.

Ísland kemur einnig mjög vel út í samanburði á skattlagningu vinnuafis í OECD-ríkjunum, þ.e. samtölu tekjuskatta einstaklinga og framlags atvinnurekenda og launafólks til lífeyrissjóða. Samkvæmt skýrslunni var Ísland í 23. sæti af 30 árið 2000 þar sem þessar greiðslur námu 25% af heildarvinnuafis-kostnaði, eða sem svarar tveimur-þriðju af meðaltali OECD-ríkjanna. Af þessu er ljóst að Ísland stendur vel að vígi hvað varðar skattlagningu vinnuafis. Þær skattkerfisbreytingar sem tóku gildi á þessu ári með lækkun tekjuskatts fyrirtækja, eignarskatta o.fl. styrkja samkeppnisstöðu Íslands á þessu sviði enn frekar.

Lánshæfiseinkunn óbreytt

Bandaríska lánshæfisfyrirtækið Moody's Investors Service hefur nýlega lokið mati sínu á lánshæfi ríkissjóðs og komist að þeirri niðurstöðu að lánshæfiseinkunn skuli teljast óbreytt frá sl. ári, Aa3 á erlendum skuldum og Aaa á skuldum ríkissjóðs í íslenskum krónum. Í áliti Moody's er bent á að á Íslandi sé efnahagslíf mjög þróað, tekjur á mann séu háar og jafnar og stöðugleiki ríki á vettvangi stjórnmála. Skipulagsumbætur á sl. áratug hafa leitt til aukins fjölbreytileika efnahagslífsins, mikils hagvaxtar, jafnvægis á fjármálamarkaði og lækkunar á ríkisskuld.

Áhyggjur af misvægi í efnahagslífinu hafa hjaðnað og ástæða til að ætla að framundan sé jafnvægiskeið. Hallinn á viðskiptajöfnuði hefur minnkað um meira en helming og líkur á að hlutfall hreinna erlendra skulda landsins fari lækkandi strax á næsta ári. Aðlögun efnahagslífsins hefur gengið mjög vel til þessa. Hagvöxtur á sl. ári var 3% þótt verðbólga og atvinnuleysi hafi farið vaxandi. Skuldir ríkissjóðs og afborganir af þeim eru viðráðanlegar þótt gengislækkunin hafi hækkað erlenda skuldahlutann. Fyrirtækið telur að afgangur á almennum rekstri ríkissjóðs verði lítill sem enginn á þessu ári þar sem hagvöxtur gæti orðið neikvæður.

Þrátt fyrir þessar hagstæðu horfur bendir Moody's á nokkra óvissuþætti, sérstaklega á horfur um verðbólgu þar sem samningar geta orðið uppsegjanlegir í máfi. Miklar erlendar skuldir landsins undirstrika mikilvægi þess að beitt verði efnahagsstefnu við hæfi til að hægt verði að ná fram varanlegum hagvexti til lengri tíma lítið.

Þegar á allt er lítið telur Moody's að Ísland hafi sannað að sveigjanleiki í efnahagsstjórnun hafi reynst landinu vel á erfiðum tíma. Sterk staða ríkisfjármála og góð erlend lausafjárstaða veita áframhaldandi svigrúm í stöðunni.

Ráðherrafundur Alþjóðagjaldeyrissjóðsins

Á laugardag heldur fjárhagsnefnd Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (International Monetary and Financial Committee) reglubundinn vörfund í Washington um ástand og horfur í alþjóðaeftahagsmálum. Í nefndinni sitja 24 ráðherrar eða seðlabankastjórar þeirra ríkja sem gegna formennsku í einstökum kjördæmum sjóðsins. Ísland fer með formennsku í norræna-baltneska kjördæminu næstu tvö árin og mun fjármálaráðherra, Geir H. Haarde, sitja fundinn fyrir hönd kjördæmisins. Formaður nefndarinnar er Gordon Brown, fjármálaráðherra Bretlands, en meðal fundarmanna verða fjármálaráðherrar ýmissa stærstu ríkja heims.

Meginefni fundarins er staða alþjóðaeftahagsmála, m.a. á grundvelli nýrrar spár Alþjóðagjaldeyrissjóðsins. Hér verður ekki síst horft til hugsanlegra óvissuþátta og mögulegra efnahagsaðgerða stjórnvalda. Ennfremur verður rætt um hlutverk Alþjóðagjaldeyrissjóðsins til að mæta eða fyrirbyggja staðbundnið kreppuástand eins og nýleg dæmi eru um frá Argentínu og Tyrklandi. Þá verður rætt um hlutverk sjóðsins í þróunarríkjunum, sem einkum beinist að því að treysta efnahagslegar undirstöður viðkomandi ríkja, en einnig að því að framfylgja þeirri ályktun um fjármögnun þróunaraðstoðar sem samþykkt var í Monterrey í Mexíkó í síðasta mánuði. Einnig verður fjallað um aðgerðir til þess að koma í veg fyrir peningabætti og fjármögnun hryðjuverka og loks ýmis önnur mál stofnunarinnar.

Á fundinum mun fjármálaráðherra tala fyrir hönd Norðurlandanna og Eystrasaltsríkjanna og gera grein fyrir sameiginlegri afstöðu þeirra til þessara mála. Ræða ráðherra verður birt í heild á vefsíðu fjármálaráðuneytisins að fundi loknum ásamt sameiginlegri fréttatilkynningu allra aðildarríkja frá fundinum. Nánari upplýsingar koma fram á [vef Alþjóðagjaldeyrissjóðsins](#).

Tekjur ríkissjóðs janúar-febrúar		
12 mánaða breytingar, %	2000-2001	2001-2002
Skatttekjur alls	8,9	3,6
Tekjuskattar	15,9	12,4
Tryggingagjöld	2,7	11,1
Eignarskattar	11,3	-28,2
Veltuskattar	4,7	-1,3
Tekjur alls	9,2	3,5

Gjöld ríkissjóðs janúar-febrúar		
12 mánaða breytingar, %	2000-2001	2001-2002
Almenn mál	-9,4	23,0
Félagsmál	19,4	18,0
Atvinnuálag	38,1	-9,1
Vaxtagjöld	40,7	-48,8
Önnur útgjöld	38,2	12,3
Gjöld alls	23,2	0,8

Greiðsluafkoma ríkissjóðs janúar-febrúar		
M.kr.	2001	2002
Tekjur umfram gjöld	2180	3281
Hr. lánsfjárfjöfnuður	583	3155
Afborganir lána	-5041	-10687
Br. lánsfjárfjöfnuður	-6958	-9033
Lántökur	7837	11185
Greiðsluafkoma	879	2152

Ýmsar helstu hagtölur		
12 mánaða br., %		
Verðbólga - apríl 2001/02	4,5	7,5
Kjarnaverðb. - apríl 2001/02	4,1	9,3
Launavísitala - feb 2001/02	9,3	10,0
Heildarvelta jan-des 00/01	8,4	12,7
Smás.velta jan-des 00/01	1,7	6,2
Atvinnuleysi - mars 2001/02	1,5	2,7